

være, at Forholdet mellem hans Indtægter og Udgifter vel viser en Underbalance, men at hans Formuestilstand er en saadan, at han med den største No kan betragte denne Underbalance og være sikker paa at kunne rede sig ud af det. Det har jeg i alt Fald altid været overbevist om, at vi i de første 10 Aar, som jeg ifjor tillod mig at kalde Trængselens Aar, under alle Omstændigheder burde søge at komme igjennem med megen Varsomhed og Forsigtighed. Jeg kan derfor ikke Andet end finde det i højeste Grad overrassende, at man nu, efter hvad der er foregaaet siden Behandlingen af den nævnte Sag, kan være af den Anskuelse, at vor finansielle Stilling er god, og naturligtvis bliver denne min Overrasselse mig ikke mindst derved, at hiin Anskuelse fremkommer fra Regeringens Side. — I det man vil have os ind paa at overtage de heromhandlede, overordentligt betydelige Udgifter, henviser man os ofte til vor Situation, som den var, da vi sidst gjorde et tilsvarende Skridt, nemlig i 1861, da vi paatog os den dengang vedtagne Udvikelse af det jydsk Jernbanenet. Men der kan ikke være Skygge af Sammenligning mulig. I 1861 stode vi saaledes, at vi for det Første ikke havde nogen extraordinair Skattebyrde hvilende paa os, medens vi dog vel maae huske, at Kongeriget i dette Dieblit har, sammenlignet med dengang, en forøget Skattebyrde paa henved 3 Millioner; saa stor er den extraordinaire Skattebyrde for næste Aar, nemlig $1\frac{1}{2}$ Million Indkomststat og vel Noget over 1,400,000 Rb. i Forhøielse af de indirecte Afgifter, Krigsskatten paa Tolden og Krigsskatten paa Brænderiene, altsaa tilsammen over 2,700,000 Rb. eller henimod 3 Millioner. Det forrykker dog virkelig Stillingen ganske overordentligt, naar man i et saa lille Land som Kongeriget saaer en forøget Skattebyrde af henimod 3 Millioner at bære. Dertil kommer, at vi i 1861 i en Række af Aar havde været i en overordentlig rasht finansiell Udvikling, og at vi med stærke Skridt vare gaaede fremad til at forbedre vor finansielle Stilling. Kongeriget havde dengang i sin Reservecfond opbygget en overordenligt betydelig Capital, uden saa at sige at vide, hvorledes den skulde komme til Anvendelse, en Capital, som der berhos maatte dengang just var

Grund til at søge at faae anvendt, for at der ikke skulde komme til at fremtræde et meget besynderligt Misforhold ligeoverfor de andre Landsdele. Jeg maa bede bemærket, at man, hvis man vil regne rigtigt efter, vil finde, at der, efterat Krigsveerne fra 1848—50 fuldstændigt vare fortagne, i det Mindste i deres nærmeste Følger, det er omtrent fra Aaret 1854, var begyndt en meget rasht Udvikling her i Landet, som Aar for Aar bragte os med stærke Skridt fremad til vor Statsformues Forøgelse uden nogen som helst extraordinair Skats Paalæggelse. Naar man vil gjøre Regningen rigtig op, idet man husker, at Kongeriget dengang stod som Participant i hele Monarchiets Byrder og Indtægter med en Brøkddeel, saa vil man finde, at der dengang var ikke lidt over 2 Millioners Fremgang om Aaret for Kongeriget. Vil man tage Aarene fra 1854 indtil 1861, da den tidligere Jernbanelov vedtoges, altsaa 7 Aar, vil man nemlig see, at det var over 15 Millioner Rb., som man i Løbet af samme var fredeen fremad. Der var altsaa i 1861 Forhold tilstede, som nok kunde, om jeg saa maae sige, gjøre En lidt overmodig og bevirke, at man meente, at man nok kunde risikere, hvad man under andre Forhold vistnok neppe vilde være falden paa. Ikke desto mindre meente jeg ogsaa dengang, som jeg mener nu, at det var en aldeles urigtig Anvendelse af Statens Midler, der blev foreslaaet, og jeg stemte og talte saa godt, som jeg formaaede, mod Forslaget til hiin Jernbanelov i det daværende Landsting, hvoraf jeg var Medlem.

Efter hvad jeg nu har udtalt, staaer der kun tilbage at tilføie nogle Ord om det tredie i Begyndelsen af mit Foredrag nævnte Punkt, som jeg dog tilstaaer, at jeg tillægger langt mindre Betydning. Det er jo fuldkommen vist, at det er overordentlig vanskeligt at danne sig en aldeles klar og afgjørende Forestilling om, hvilke Beløb af Obligationer man kan bringe paa Markedet i det enkelte Aar. Naar man ikke vil lægge stor Vægt paa, hvad Priis der skal opnaaes for disse Obligationer, kan man ganske vist bringe ikke lidt paa Markedet. Det er vistnok altsaa stedse faclist muligt at skaffe sig en vis Indtægt gjennem Salg af Obliga-